

Nilde Iottiová (1920–1999)

Obhájkyně všeobecného volebního práva a jedna ze zakládajících osobností Italské republiky

Leonilde 'Nilde' Iotti was a resistance fighter during the Second World War. Leonilde „Nilde“ Iottiová byla během druhé světové války členkou odboje a poté se stala jednou z prominentních figur italské politiky. Mnozí o ní hovoří jako o „matce zakladatelce“ Italské republiky a někdy i jako o „nejlepší prezidentce, kterou Itálie bývala mohla mít“. Nilde Iottiová byla členkou výboru, který v roce 1946 vytvořil základní části nové italské ústavy. O dva roky později nastoupila do poslanecké sněmovny a nakonec se stala její služebně nejstarší předsedkyní.

Angažovala se také v evropském projektu. V roce 1969 se stala poslankyní Evropského parlamentu, kde působila do roku 1979, a v roce 1997 byla zvolena místopředsedkyní Rady Evropy.

Leonilde „Nilde“ Iottiová se narodila 10. dubna 1920 na severu Itálie, v městě Reggio Emilia, tehdy sympatizujícím s komunistickou ideologií. Jako výborná studentka získala stipendium na prestižní Katolickou univerzitu v Miláně (obory literatura a filosofie), i když po celý život zůstala přesvědčenou ateistkou.

Během druhé světové války se aktivně účastnila odboje, stala se čelnou představitelkou Italské komunistické strany (PCI) a po válce hlavní postavou Svazu italských žen, kterému strana dominovala. Ženy získaly v roce 1945 v Itálii plné volební právo a jelikož se Nilde Iottiová mezi voliči těšila značné podpoře, byla o rok později zvolena do ústavodárného shromáždění, tj. parlamentní komory odpovědné za vytvoření nové ústavy Italské republiky. Bylo jí svěřeno vypracování části týkající se rodinné politiky.

V roce 1948 se stala členkou Poslanecké sněmovny, která je – vedle Senátu – jednou z dvou komor italského parlamentu. V roce 1979 se stala předsedkyní Senátu a v Itálii tak byla první ženou a prvním komunistou ve vysoké institucionální funkci.

Setrvala v ní až do roku 1992. Díky sebevědomému vystupování a nestrannosti se o Nilde Iottiové často hovořilo jako o té „nejlepší prezidentce, kterou Itálie bývala mohla mít“.

Po smrti Palmira Togliattiho, který stál v čele italských komunistů a zemřel v roce 1964, usilovně pracovala na modernizaci strany. Zastupovala její proevropskou část a během své kariéry podporovala evropskou integraci jako hnací sílu pozitivní sociální transformace. „Chceme Evropskou unii [...], jež otevře nové cesty k většímu občanskému, sociálnímu a politickému rozvoji a nové hranice obnovy a růstu, které již neumožňuje úzký manévrovací prostor národních států – ty jsou v současnosti příliš ohraničené, a tudíž omezené ve své svrchovanosti.“ (Nilde, Parole e Scritti, 1955–1998, Comitato per la costituzione della Fondazione Nilde Iotti).

I během tohoto období nadále důsledně bojovala za práva žen. Podporovala a úspěšně se zasazovala o zavedení zákonů upravujících rozvod a umělé přerušování těhotenství, jež pro členky ženského hnutí představovaly hlavní priority. Plnila rovněž funkci

zprostředkovatelky a mladší političky vyzývala k tomu, aby při řešení těchto témat braly v potaz názory katolických žen.

Zastánkyně všeobecného volebního práva

Nilde Iottiová pevně stála za myšlenkou spravedlivé a rovnoprávné Evropy a byla odhodlána bojovat na evropské politické scéně za všeobecné volební právo. V roce 1969, kdy byli zvoleni první komunističtí kandidáti, se stala v rámci italské delegace poslankyní Evropského parlamentu. Po celou dobu svého působení jako poslankyně Evropského parlamentu prosazovala přímou volbu do tohoto evropského orgánu, neboť byla toho názoru, že volba lidu propůjčí Parlamentu pevný a důvěryhodný mandát jednat jménem občanů.

Její vize sjednocené Evropy nezapomínala ani na geopolitické důsledky, které by upevňování tohoto svazku směrem k ještě

užší unii mohlo přinést. Podle Iottiové měli Evropané povinnost podílet se pozitivním formováním vztahů mezi zeměmi severní a jižní polokoule, na mírovém procesu a rozvoji na Blízkém východě i obecně na regulaci mezinárodního systému.

Úsilí Iottiové a jejích kolegů bylo v roce 1979 odměněno prvními přímými volbami do Evropského parlamentu. Krátce poté ukončila své desetileté působení v Parlamentu, během kterého rovněž pracovala v parlamentním Výboru pro zahraniční věci. Tím však její angažování na evropské politické scéně neskončilo. V roce 1997 byla zvolena místopředsedkyní Rady Evropy, organizace zaměřené na problematiku lidských práv a svobod, čítající 47 členských států.

Své funkce v italském parlamentu se Nilde Iottiová vzdala v listopadu 1999 a ukončila tak svou 53 let trvající politickou kariéru. O dva týdny později, 4. prosince, zemřela v Římě ve věku 79 let.